

Missie

De Vlaamse Hogescholenraad staat voor alle Vlaamse hogescholen die door professioneel hoger onderwijs, beoefening van de kunsten, praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek en lerende communities van de praxis, toekomst maken: toekomst van studenten, werkveld en samenleving. Om telkens weer het beste uit iedereen te halen, samen naar topkwaliteit te streven en de samenleving duurzaam op te bouwen.

De Vlaamse Hogescholenraad versterkt de maatschappelijke reputatie van Vlaamse hogescholen door hun impact op de politieke besluitvorming te versterken, hun stem in de publieke opinie kracht bij te zetten en de ontwikkeling van lerende communities te faciliteren. Hierbij telkens gedreven door volgende waarden:

optimisme,

ambitie,

bondgenootschap,

openheid,

loyauteit,

vertrouwen

Visie

De Vlaamse Hogescholenraad positioneert op een krachtige en duidelijke manier de unieke maatschappelijke meerwaarde van de Vlaamse hogescholen zowel in Vlaanderen als in de wereld, en wil internationaal (h)erkend worden als Universities of Applied Sciences and Arts. Engaged & Connected.

De Vlaamse Hogescholenraad werkt proactief beleidsproposities uit en formuleert standpunten om het professioneel hoger onderwijs, de beoefening van de kunsten en de verbinding van dit onderwijs met zowel praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek als met de maatschappelijke dienstverlening, meer ruimte te geven om zich te ontwikkelen.

Als officiële gesprekspartner van de Vlaamse hogescholen met de overheid faciliteert de Vlaamse Hogescholenraad resultaatgericht overleg en dialoog, zowel onderling als met andere beleidsbeïnvloeders en stakeholders.

De Vlaamse Hogescholenraad wordt in de media (h)erkend als woordvoerder van alle Vlaamse hogescholen samen.

De Vlaamse Hogescholenraad bouwt lerende netwerken uit, stimuleert onderlinge samenwerking en faciliteert uitwisseling van kennis, ervaringen en beste praktijken tussen de hogescholen.

Inhoud

Voorwoord | PAGINA 4-5

- Voorsprong door onderwijs en praktijkonderzoek in co-creatie met de samenleving

Onderwijsbeleid | PAGINA 6-9

- Uitvoering van afstemmingsprocessen in functie van het opleidingsaanbod
- Collectieve vrije programmatie: een actualisatie- en programmatiemodel
- Decreet Instroom & Studie-efficiëntie
- Opleidingsaanbod ICT & multimedia
- Kennisdeling
- Graduaatsopleidingen
- Idee-doois-moment

Lerarenopleiding | PAGINA 10-11

- Omvorming naar de starttoets
- Vakdidactiek en remediëring
- Tienpuntenplan en overleg met het kabinet
- Leerpunt

Kwaliteitszorgbeleid | PAGINA 12

Gezondheidszorg | PAGINA 13

Onderzoek en innovatie | PAGINA 14-16

- Impact
- Blikopener
- INPUT/OUTPUT
- Digital Open Science Platform
- Events
- Internationaliseren
- Vertegenwoordiging

Kunsten | PAGINA 17

- ECOOM en onderzoek in de kunsten
- Oekraïne
- Andere kunstspecifieke noden

Internationalisering | PAGINA 18-21

- Internationalisering in tijden van internationale crisissen
- Stijging internationale diplomastudenten
- Fayatbeurzen
- Standaardformulieren studievizum derdelanders
- European Universities Initiative
- Uitrol Erasmus+ programma
- Global Minds

Personeelsbeleid | PAGINA 22

- Wendbaar en weerbaar personeelsbeleid
- Bijzondere salarisschalen in de kunsten

Financieringsbeleid | PAGINA 23

- Indexprovisie
- Indexering groeipad puntengewichten STEM-richtingen

Studentenvoorzieningen | PAGINA 24-25

- Congres
- Mentaal welzijn van studenten
- Studentenhuisvesting en financiële ondersteuning
- Grensoverschrijdend gedrag

Gezamenlijke contracten | PAGINA 26

- ICT en elektronische databanken
- Een professioneel aanbod voor ICT

Communicatie | PAGINA 27

- Social media

Voorsprong door onderwijs en praktijkonderzoek in co-creatie met de samenleving

Opleidingen en praktijkonderzoek aan onze Vlaamse hogescholen worden steeds meer geconfronteerd met uitdagingen die de veranderingen in het werkveld en de samenleving met zich meebrengen. Energietransities en klimaatverandering, digitale technologieontwikkelingen, artificiële intelligentie, een veranderende arbeidsmarkt met een immense druk van de vraag naar professionals, een gezondheidssysteem in verandering met meer aandacht voor preventie en interdisciplinaire samenwerking en een onzekere samenleving als gevolg van geopolitieke instabiliteit en confrontatie van diverse waardepatronen, ... het zijn de belangrijkste structurele veranderingen in onze omgeving waarmee hogescholen omgaan.

Deze radicale veranderingen hebben een effect op de beroepen van de toekomst en hun inhoud. Ze stellen daarmee veranderende eisen aan de competenties (kennis, vaardigheden en attitudes) van de afgestudeerden van onze hogescholen. Bovendien zullen onze alumni ook meer moeten omgaan met onzekerheden die al deze veranderingen met zich meebrengen. Veerkracht en wendbaarheid zijn bijgevolg essentiële vaardigheden en attitudes van onze alumni in de snel veranderende samenleving.

Co-creatie van het onderwijs en het praktijkonderzoek met maatschappelijke actoren geeft onze hogescholen een unieke positie in het hoger onderwijs om bovengenoemde veranderingen om te buigen tot kansen. Co-creatie is immers een uiterst effectieve aanpak om toekomstgerichte competenties bij onze studenten te ontwikkelen. Het is een model waarbij kennis omgezet wordt in expertise en transfer. Niet alleen kennen, ook actiegedreven leren en doen, vormen er de kern van.

Om al deze uitdagingen te kunnen aangaan, nemen we graag als hogescholen het heft in eigen handen. En samen kunnen we sommige uitdagingen beter aan dan alleen. Daarom stemmen we onderling tussen de Vlaamse hogescholen steeds meer af in de schoot van de Vlaamse Hogescholenraad. Zo hebben we in 2022 hard gewerkt aan een nieuw actualisatie- en programmamodel voor het opleidingsaanbod. We maakten ons unaniem grote zorgen over de doelmatigheid van het decreet betreffende de instroom en studie-efficiëntie in het hoger onderwijs. Dit decreet is immers voornamelijk gericht op verdere juridisering met buitenproportionele compliance-kosten en planlasten tot gevolg. De maatregelen zijn van weinig waarde voor het studiesucces van onze studenten en beperken onze autonomie. We investeerden samen met de overheid in de transitie van de instaptoets voor lerarenopleidingen naar de nieuwe starttoets met verplichte remediëring. We stelden een instellingsoverschrijdend reglement op voor de starttoets en kwamen tot gemeenschappelijke afspraken voor de verplichte remediëring.

Geen kwaliteitsvol hoger onderwijs zonder praktijkonderzoek aan hogescholen. In 2022 stond de impact en het internationaliseren van het praktijkonderzoek bijzonder centraal. We onderhandelden met VLAIO met succes een meerjarenprogramma van 5,5 miljoen euro per jaar voor de financiering van kennisdiffusie en van professionalisering van onderzoekers.

Geen hoge studierendementen zonder studenten die zich goed in hun vel voelen. Daarom ging in 2022 veel aandacht naar het welzijn van studenten, en organiseerden we een internationaal STUVO-congres over *'Verbinding valt niet uit de lucht'*.

En tot slot organiseerde de Vlaamse Hogescholenraad zelf ook een congres *'Een wit blad'*, met betrokkenheid van meer dan 300 medewerkers van hogescholen over de toekomst van hun hogescholen. Vooruitkijken om voorsprong te kunnen blijven geven aan student en werkveld, dat blijft onze ambitie. De resultaten van dit congres nemen we alvast mee naar de uitwerking van ons memorandum naar de verkiezingen in 2024.

Mooie resultaten in 2022, waarvoor we iedereen die hiertoe heeft bijgedragen, willen danken.

Marc Vandewalle
voorzitter

Eric Vermeylen
secretaris-generaal

Onderwijsbeleid

Het opleiden van toekomstige professionals, waar een kwaliteitsvol onderwijsaanbod essentieel voor is, is de kernopdracht van de Vlaamse hogescholen. De Vlaamse Hogescholenraad volgt, via de *'werkgroep onderwijsbeleid'*, de beleidsdomeinen en acties op wat betreft het opleidingsaanbod, de studievoortgang en alle randvoorwaarden om een kwaliteitsvol aanbod te garanderen, van waarde voor de student en de samenleving. Centraal in de werking staan kennisdeling, afstemming over het opleidingsaanbod en wegen op beleid.

Uitvoering van afstemmingsprocessen in functie van het opleidingsaanbod

In de schoot van de Vlaamse Hogescholenraad stemmen de hogescholen af over het opleidingsaanbod volgens de decretale procedures, zoals omschreven in de Codex Hoger Onderwijs.

In het streven naar een actueel en transparant aanbod wenst de Vlaamse Hogescholenraad de regie over de ontwikkeling van het opleidingsaanbod via een eigen programmatiemodel verder in handen te nemen. Bij de start van 2022 vonden de eerste gesprekken met het kabinet van de minister van Onderwijs hierover plaats. Hierop werd beslist het initieel uitgewerkt programmatiemodel (2019-2020) verder te verfijnen. Daarbij werd ook rekening gehouden met de nieuwe voorstellen van het kabinet over de *'vrije programmatie'*, zoals voorgesteld in de tweede helft van 2022. Op basis van deze twee inputs werd een verfijnd model van *'collectieve vrije programmatie'* door de Vlaamse Hogescholenraad uitgewerkt en beslist. In 2023 gaan we hierover verder in gesprek met de minister van Onderwijs.

Collectieve vrije programmatie: een actualisatie- en programmatiemodel

Wat zijn de krachtlijnen van het verfijnd model? Het opleidingsaanbod aan een hogeschool is pas rationeel wanneer er een toekomstgericht en transparant opleidingsportfolio wordt aangeboden, waarbij de kwaliteitsborging telkens de toets van de instellingsreview doorstaat. Daarenboven moet de financiering van de opleidingen verantwoord zijn en de financiële gezondheid van de hogeschool mag niet in het gedrang komen.

Het uitgewerkt model stelt voor om competentiebehoeften Vlaanderenbreed te onderzoeken en gezamenlijk na te gaan hoe deze op een gepaste wijze een plaats kunnen krijgen in het opleidingsaanbod. Er wordt daarbij uitgegaan van het maximaal actualiseren van het reeds bestaande opleidingsaanbod. Dit betekent dat bestaande opleidingen kunnen evolueren om toekomstige behoeften van het werkveld en de samenleving op te vangen en er slechts uitzonderlijk, in sterk onderbouwde gevallen, nieuwe opleidingen wor-

den geprogrammeerd. Een verwantschapsanalyse door een derde partij verzekert de onafhankelijkheid van de onderbouwing in deze. Dit model hanteert dus een totaal ander kijkvenster dan hoe er tot op vandaag met programmatie werd omgegaan.

Elke hogeschool vertrekt vanuit zijn unieke context wat zich vertaalt in een autonome strategie en beleidscontext, een eigen opleidingsaanbod met de diverse types van opleidingen en de specifieke kenmerken van de regio. Hierdoor is het haast onmogelijk om, in het uitzonderlijke geval dat een nieuwe opleiding dient te worden geprogrammeerd, via uniforme criteria te bepalen hoeveel keer deze opleiding in Vlaanderen dient te worden aangeboden. Dit betekent dat de Vlaamse hogescholen kiezen voor het principe van collectieve vrije programmatie van zodra er een nieuwe opleiding nodig zou zijn voor de arbeidsmarkt. Het globale voorstel is dus volledig gebaseerd op de principes van het huidige kwaliteitszorgsysteem in het hoger onderwijs, dat gestoeld is op vertrouwen, professionaliteit en de waarderende aanpak: de programmatie van het opleidingsaanbod behoort tot de eigen regie van de hogeschool, binnen de financiële verantwoordelijkheid van de hogeschool.

Decreet Instroom & Studie-efficiëntie

Het decreet *'De instroom en het optimaliseren van de studie-efficiëntie en overige organisatorische aspecten hoger onderwijs'*, werd tijdens een hoorzitting in de Commissie Onderwijs op 23 juni 2022 tegen het licht gehouden. Tijdens deze hoorzitting verdedigde de Vlaamse Hogescholenraad haar unaniem én principieel standpunt om met de

uitgangspunten van dit decretaal voorstel niet akkoord te gaan. Immers, de uitgangspunten staan lijnrecht tegenover de democratisering van het hoger onderwijs. Het advies van de Vlaamse Onderwijsraad toont immers aan dat de flexibilisering van het hoger onderwijs ten onrechte wordt geproblematiseerd.

Zo is de instroom in het hoger onderwijs, en met name in de professionele bachelor, de deelname van beursstudenten en het aantal afgeleverde diploma's, toegenomen. Dit is positief nieuws voor de arbeidsmarkt en de samenleving. In het bijzonder *'de harde knip'* zoals bepaald in het decreet impacteert heel wat hogeschoolstudenten die bij een derde inschrijving hoger onderwijs nog minstens één opleidingsonderdeel uit de eerste trajectschijf moeten verwerven alvorens ze een diploma zouden kunnen behalen. Hierdoor komt de gekwalificeerde uitstroom bijzonder onder druk te staan. De hogescholen zijn hierbij ook bijzonder bezorgd ten aanzien van kwetsbare groepen van studenten.

Gegeven de toegenomen diversiteit binnen de studentenpopulatie aan de hogescholen vragen we daarom om de focus van de studieduurverkorting te verleggen naar de verhoging van de studie-efficiëntie. De Vlaamse Hogescholenraad stelt bijkomend als alternatief voor om verder in te zetten op doelmatige (her)oriëntatie met aandacht voor de drempels aan de instroom, het tegengaan van waterval-effecten, de samenwerking tussen het secundair en hoger onderwijs te versterken en de samenwerking tussen de hogeronderwijsinstellingen te faciliteren.

Verder is het decreet de facto vooral gericht op jurisdisering wat zal leiden tot buitenproportio-

Onderwijsbeleid

nele compliance-kosten en planlasten voor de hogescholen. Daarbij is de voorgestelde timing, namelijk de inwerkingtreding in academiejaar 2023-2024, moeilijk rechtszeker uitvoerbaar omdat onderwijs- en examenreglementen dienen te worden herschreven, onderwijskundige processen aangepast en de administratieve ICT-tools opnieuw te worden geprogrammeerd. In combinatie met de vele juridisch-technische onduidelijkheden in het decreet, creëert dit vooral rechtsonzekerheid voor de (komende) studenten die tijdig en correct moeten worden geïnformeerd over de impact van dit decreet.

Ondanks deze bezorgdheden werd het decreet op 15 juli 2022 bekrachtigd door de Vlaamse regering. Daarop gingen de hogescholen in de schoot van Vlaamse Hogescholenraad verder na hoe het decreet precies gezamenlijk kan worden geïnterpreteerd, hoe dit kan worden opgevolgd en waar gemeenschappelijke acties zich opdringen. Ten aanzien van de overheid werden ook nogmaals verschillende voorstellen ter verduidelijking geformuleerd.

Opleidingsaanbod ICT & multimedia

Om het opleidingsaanbod in de domeinen informatica, elektronica en multimedia voor zowel de studiekeizer als het werkveld transparanter én effectiever te maken, werd in twee taakgroepen nagegaan welke optimalisaties in dit aanbod wenselijk en mogelijk zijn. Een eerste tussentijds resultaat werd reeds in 2021 besproken. De opdracht voor de taakgroepen werd in 2022 verfijsd, waarmee zij in het najaar terug mee van start gingen. De eerste resultaten worden verwacht in de eerste helft van 2023.

Kennisdeling

Belangrijk blijft dat we ook steeds ruimte maken voor kennisdeling tussen hogescholen in functie van de kwaliteit van het onderwijs. Zo stonden in 2022 de thematieken *“Een goede bachelorproef: de leerlijn aangaande het onderzoekend handelen”* en het *“Evalueren van een stage”* op de agenda. De hogescholen namen de kans om hierover goede voorbeelden te delen. Daarnaast wordt ook de modernisering van het secundair onderwijs nauwgezet opgevolgd, met expliciete aandacht voor de impact op graduaatsopleidingen en de wijziging van dit instroomniveau. De ervaringen met het *‘Voorsprongfonds’* vormden dan weer de basis om verder na te denken over een inhoudelijk kader voor onderwijsinnovatie.

Graduaatsopleidingen

De Vlaamse Hogescholenraad ondersteunt de verdere uitbouw van de graduaatsopleidingen. Een subwerkgroep vormt hiervoor een directe link met de werkgroep onderwijsbeleid. Zo draagt dit ook beter bij tot een integraal beleid over de verschillende opleidingsniveaus.

Er werd ook input geleverd ter voorbereiding van de aankomende onderwijskwalificaties, noodzakelijk voor de verdere ontwikkeling van dit aanbod. Naar aanleiding van deze onderwijskwalificaties, formuleren de hogescholen domeinspecifieke leerresultaten (DLR) voor de graduaatsopleidingen. In 2022 werd gewerkt aan de wijziging van de onderwijskwalificatie informatiebeheer en de opmaak van de onderwijskwalificatie aankoper, we wachten hiervoor nog steeds op de goedkeuring ervan door de Vlaamse regering. Daarnaast werden de domeinspecifieke leerresultaten opgesteld

voor personal training, outdoor animatie, werkvoorbereiding hout en digitale vormgeving.

Vermeldenswaardig is ook de nota die werd uitgewerkt om samenwerking met derden voor de graduaatsopleidingen mogelijk te maken en te vereenvoudigen. Het hoeft allicht geen betoog te vertellen hoe belangrijk een sterke band met het werkveld wel is voor dit onderwijsniveau. Dit voorstel zal in 2023 ook worden opgenomen in Onderwijsdecreet XXXIII.

Ook op niveau van de graduaatsopleidingen is er aandacht voor kennisdeling zoals de toelatingsproef voor studiekeizers zonder diploma secundair onderwijs, de specifieke studievoortgangsmatregelen voor graduaatsstudenten en het inventariseren van knopen in de samenwerking met VDAB in functie van de OKOT-trajecten. Over dit laatste punt werd ook in gesprek gegaan met VDAB, met enkele administratieve vereenvoudigingen tot gevolg zoals de registratie van aanwezigheden en stagecontracten.

Idee-doos-moment

In april 2022 organiseerde de Vlaamse Hogescholenraad op voorstel van de Arteveldehogeschool en geïnspireerd door een internationale bevraging uit Nederland, een dag rond de professionalisering en internationalisering van de graduaatsopleidingen: *'Hoe internationale en interculturele competenties implementeren, herkennen en monitoren in een curriculum binnen de graduaatsopleidingen'*. Een schot in de roos dat allicht een vervolg verdient.

Lerarenopleiding

In april 2022 startte de zevende afname van de instaptoets en in december 2022 hadden bijna 11.150 studiekeizers zich geregistreerd om de instaptoets af te leggen. Deze afnameperiode, die zal aflopen in het voorjaar van 2023, zal tevens ook de laatste afname zijn van de instaptoets zoals we die nu kennen. In juni 2023 zullen de hogescholen overschakelen op de nieuwe starttoets.

De Vlaamse Hogescholenraad stelde in 2022 drie analyserapporten op. Het rapport over de Lemo-test en de voorspellende waarde van de toetsonderdelen had als doelstelling om na te gaan in welke mate de Lemo-test een onderdeel kon uitmaken van de nieuwe, nog te ontwikkelen starttoetsen. Een analyserapport over de impact van een cesuur op het aantal studenten in een potentieel verplicht remediëringstraject gaf de hogescholen inzicht in de te verwachten omvang van studenten in een dergelijk traject en informeerde hen over de cesuurbepaling voor de starttoets. Het derde en laatste rapport betrof de jaarlijkse analyse van de cohorte die in het academiejaar 2021-2022 de instaptoets heeft afgelegd.

Omvorming naar de starttoets

De Vlaamse Hogescholenraad werd, net als in 2021, intensief betrokken bij het ontwerpen en bijsturen van het decreet over de *'instroom en het optimaliseren van de studie-efficiëntie in het hoger onderwijs'*, waar ook de omvorming van de instaptoets lerarenopleiding naar een starttoets in opgenomen werd. Dit decreet werd bekrachtigd op 15 juli 2022 door de Vlaamse regering.

Voor de transitie van de instaptoets naar de starttoets ontving de Vlaamse Hogescholenraad een eenmalige subsidie, voor de periode 2022-2023, van 490.000 euro. Dit project omvat de inhoudelijke ontwikkeling van volledig nieuwe starttoetsen, het registreren van studenten en het opstellen van een daarbij horend nieuw communicatieplan.

De Vlaamse Hogescholenraad heeft zich in het najaar zowel over de scope en de inhoud van de starttoets gebogen, net als het opstellen van de eerste drafts van het instellingsoverschrijdend reglement. Dit reglement omvat alle gemeenschappelijke afspraken onder de hogescholen, rond de afname van de nieuwe starttoetsen, die voor het eerst in gecontroleerde omstandigheden zullen afgenomen worden. Het decreet stelt dat dit reglement minstens de cesuur omvat, de bepalingen over de vrijstellingen en de redelijke aanpassingen, de consequenties van de verplichte remediëring en de beroepsprocedure.

In 2022 zette de Vlaamse Hogescholenraad belangrijke stappen in het opstellen van dit reglement. Na intensief voorbereidend werk in een subwerkgroep, toegespitst op de starttoets, en na consultaties bij de Administratie Onderwijs en bij juristen, werden twee belangrijke elementen reeds

in het najaar van 2022 afgewerkt: de gezamenlijke *'beroepsprocedure'* en het gezamenlijke *'pakket voor de verplichte remediëring'*.

De Vlaamse Hogescholenraad heeft in 2022 ook haar zoektocht gestart naar toetsontwikkelaars en een toetsontwikkelaarcoördinator, om in 2023 te kunnen starten met de effectieve toetsontwikkeling.

Vakdidactiek en remediëring

Twee Vlaanderen-brede projecten, met name vakdidactiek en remediëring werden in 2022 in het Voorsprongfonds opgestart met een focus op kennisdeling en innovatie in de lerarenopleidingen.

Het project *'vakdidactiek cluster nijverheid'* omvat de vernieuwing van het aanbod in de cluster nijverheidsvakken van de educatieve bachelor- en graaatsopleidingen secundair onderwijs. Het project vertrekt van een Vlaanderen-brede analyse van het beschikbare materiaal bij de hogescholen. *'Teacher design teams'* gaan dan aan de slag om bijkomend, kwaliteitsvol vakdidactisch materiaal te ontwikkelen. Dit gebeurt in nauw overleg met *'professionele leergemeenschappen'*, een werkinstrument waar ook scholen van het secundair onderwijs, centra voor volwassenenonderwijs en pedagogische begeleidingsdiensten deel van uit maken.

In het project *'remediëring na instaptoetsen lerarenopleiding'*, ontwikkelen de hogescholen een online, asynchroon en gedifferentieerd remediëringstraject voor studenten die in de lerarenopleiding wensen in te stappen. Het vertrekpunt is de huidige (2022) instaptoets lerarenopleiding voor Nederlands, Frans en wiskunde. Vakexperten uit de lerarenopleidingen maken een analyse van

het bestaande materiaal en bouwen verder aan nieuw, kwaliteitsvol materiaal. Het traject zal een essentieel onderdeel worden van de nieuwe starttoetsen die in 2023 uitgerold zullen worden, als verplicht remediëringstraject voor studenten die de cesuur niet halen.

Tienpuntenplan en overleg met het kabinet

De reactie van de Vlaamse Hogescholenraad op het rapport van de commissie *'Beter onderwijs'* was een tienpuntenplan uit 2021, waarin de hogescholen de overheid en de scholen secundair onderwijs de hand reiken om samen na te denken over de aanpak van een oplossing voor het lerarentekort. Daarom gingen in 2022 de Vlaamse hogescholen in gesprek met het kabinet van de minister van Onderwijs.

Leerpunt

De Vlaamse Hogescholenraad werd in de loop van het jaar 2022 door het kabinet van de minister van Onderwijs betrokken bij de oprichting van het Leerpunt, de opdrachtbepaling en de opbouw van het Leerpunt. De voorzitter van de werkgroep lerarenopleiding van de Vlaamse Hogescholenraad (voorzitter van de raad vanaf 2023) werd afgevaardigd als lid van de raad van bestuur van het Leerpunt. Dit Leerpunt gaat van start in 2023 en heeft als doelstelling het versterken van de onderwijskwaliteit, door impulsen te geven aan het evidence informed werken in het Vlaamse onderwijs. De lerarenopleidingen zullen ook intensief betrokken worden bij de werkzaamheden van het Leerpunt en tegelijkertijd grote afnemers van de output zijn.

Kwaliteitszorgbeleid

De hoger onderwijsinstellingen zijn verantwoordelijk om de kwaliteitsborging intern vorm te geven en daarover verantwoording af te leggen tijdens een instellingsreview. Voor alle instellingen die in Vlaanderen erkend zijn als hogeschool of universiteit, is deze instellingsreview verplicht en wordt volgens een vaste kalender, elke zes jaar uitgevoerd.

In 2022 ontving zowel HOGENT een positief beoordelingsrapport alsook de Antwerp Maritime Academy (Hogere Zeevaartschool), voor deze laatste geldt dit met een beperkte geldigheidsduur van drie jaar. Binnen deze periode zal de hogeschool haar eigen regie verder concretiseren en consistent uit werken binnen de eigen context en het geheel van het kwaliteitsbeleid. In het academiejaar 2022-2023 vindt de instellingsreview plaats bij Arteveldehogeschool, Karel de Grote Hogeschool, Hogeschool PXL en Odisee hogeschool. Naar aanleiding van de ervaringen met deze instellingsreviews werden er kennisdelingsmomenten georganiseerd waarin werd uitgewisseld hoe deze bezoeken en de verschillende reviewcommissies werden aangepakt.

Er was ook ruim aandacht voor HBO5-opleidingen verpleegkunde. Deze opleidingen worden georganiseerd in een samenwerkingsverband tussen één of meerdere scholen voor secundair onderwijs en een hogeschool. Binnen dit samenwerkingsverband zijn de hogescholen niet enkel verantwoordelijk voor het uitreiken van de diploma's, maar ook voor de kwaliteitsborging van de HBO5-opleiding verpleegkunde. Na de omvorming van de vroegere HBO5-opleidingen tot graduaatsopleidingen en de inbedding ervan bleef er onduidelijkheid bestaan over de kwaliteitscontrole op de HBO5-opleidingen verpleegkunde, waardoor

er de voorbije twaalf jaar geen regulier extern kwaliteitstoezicht meer heeft plaatsgevonden. De onderwijsinspectie kreeg hier vanuit de Vlaamse regering de opdracht toe. Binnen de Vlaamse Hogescholenraad worden ervaringen uitgewisseld over het toezicht en de resultaten. Er wordt ook onderzocht welke toekomstige acties nodig zijn.

Andere thema's die nauw worden opgevolgd via het klankbordoverleg van de Nederlands Vlaams Accreditatieorganisatie (NVAO), zijn de reorganisatie van de NVAO, de *'kwaliteitsopvolging van de educatieve opleidingen'* uit het regeerakkoord 2020, de evaluatie van het kwaliteitszorgstelsel, de accreditaties van de opleidingen verpleegkunde en de spreiding van de accreditaties van de graduaatsopleidingen.

Gezondheidszorg

Tot nog toe waren er twee werkgroepen binnen het studiegebied gezondheidszorg operationeel binnen de Vlaamse Hogescholenraad. Na de hervormingen van de bacheloropleiding verpleegkunde was het overduidelijk geworden dat er meer nood was aan strategie naast operationele inhoud. Onderwerpen, zoals bijvoorbeeld de vermasteringsdrift, komen steeds vaker in de bredere gezondheidszorg aan bod en niet enkel in verpleegkunde of vroedkunde. Voor de opleidingen die leiden naar een gereguleerd gezondheidszorgberoep drong er zich daarom een meer gecentraliseerde, strategische aanpak op en werd er in 2022 een werkgroep gezondheidszorg opgestart.

De verantwoordelijken voor de gezondheidszorgopleidingen binnen de Vlaamse hogescholen zijn er allen van overtuigd dat het overleg op dit niveau, de samenwerking tussen de hogescholen zal bevorderen en de gezamenlijke belangen, vooral ten aanzien van de overheden en belangenorganisaties, hierdoor beter verdedigd kunnen worden.

Niettegenstaande de werkgroep vooral de strategische belangen verdedigd, is het ook relevant om inhoudelijk te kunnen ageren. Dit houdt in dat de bestaande werkgroepen verpleegkunde en vroedkunde blijven fungeren als subwerkgroepen en er bijkomende subwerkgroepen voor onder andere logopedie & audiologie en voedings- en dieetkunde zijn geïnstalleerd. Op die manier wordt ook de inhoudelijke expertise gewaarborgd en kunnen strategische adviezen ook inhoudelijk opgevolgd en onderbouwd worden.

Naast opvolging van een aantal reeds bestaande dossiers, zoals *'de leerradde in de zorg'*, werden er ook een aantal nieuwe domeinen aangesneden. Zo werd er beslist om in 2023 werk te maken van een tegenvisie op de *'vermasteringsdrang'* binnen de gezondheidszorg en hoe we als hogescholen hierop een antwoord willen bieden. Daarnaast wil Vlaamse Hogescholenraad een vinger aan de pols houden rond de actualiteit binnen de gezondheidszorg.

Ook voor deze vergadergroepen maakt connectie met stakeholders en belanghebbenden deel uit van de werking. We proberen vooral heel korte lijnen te houden met koepelorganisaties, secundaire scholen (HBO5), VDAB, zorginstellingen, de zorgambassadeur en beroepsverenigingen. Aansluitend hierbij is ook kennisdeling een essentieel onderdeel van de samenwerking. Zo worden ook externe organisaties zoals bijvoorbeeld de Koning Boudewijnstichting en vreemdelingentak van de Verenigde Naties bij relevante vragen uitgenodigd.

Onderzoek en innovatie

De hogescholen verrichten praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek en onderzoek in de kunsten en de nautische wetenschappen. Bij het uitvoeren ervan komen verschillende aspecten aan bod zoals de samenwerking met ondernemingen, organisaties en burgers, het ontsluiten van kennis en projectresultaten en de professionalisering van de onderzoekers. Via verschillende projecten ontwikkelen en versterken de hogescholen hun beleid en de activiteiten in het domein van onderzoek en innovatie.

Impact

Doel van het *'project impact'* was om de impact van het praktijkgericht onderzoek op de maatschappij in kaart te brengen. Het onderzoek werd verricht door ScienceWorks. Samen met de hogescholen werden een gemeenschappelijk kader en proces ontwikkeld. Met dit kader ging elke hogeschool aan de slag en diende een rapport in, verrijkt met een aantal cases. De belangrijkste aanbevelingen van dit rapport werden met VLAIO besproken, die op haar beurt bijkomende suggesties over het vastleggen van een set van indicatoren over onderzoek en innovatie formuleerde. In 2023 zullen deze aanbevelingen, suggesties en duurzame implementatie verder opgenomen worden met de verantwoordelijken onderzoek & innovatie van de hogescholen.

Gelijklopend aan dit dossier, namen enkele hogescholen en de Vlaamse Hogescholenraad deel aan het internationaal project UASiMAP, via EURASHE. Dat project heeft tot doel de regionale meerwaarde van de hogescholen in kaart te brengen. Thomas More hogeschool en Hogeschool West-Vlaanderen hebben de zelfreflectietool

grondig getest en ook aanbevelingen geformuleerd. Het projectconsortium van het project UASiMAP gaat in 2023 hiermee aan de slag.

Blikopener

Het project Blikopener wil de innovatieve kennis van de dertien hogescholen ontsluiten bij KMO's en social profit organisaties. In 2022 bereikten de hogescholen samen via Blikopener niet minder dan 5.814 ondernemingen en organisaties. De experts van de hogescholen gaven inhoudelijk eerstelijnsadvies over onder meer energie, werkbaar werk, digitaliseren, waterbeheer, duurzame voeding en landbouw, zorginnovatie.

Zo'n 2.500 bedrijven en organisaties gingen aan de slag met het geleverde advies. Daarnaast resulteerde de interactie via Blikopener in meer dan 3.000 samenwerkingen met de hogescholen. Het gaat hier voornamelijk over samenwerkingen via onderzoeks- en dienstverleningsactiviteiten, bachelorproeven, studentenstages en het gebruik van de onderzoeksinfrastructuur. Een kleine 360 ondernemingen en organisaties werden doorverwezen naar bedrijven, VLAIO Team Bedrijfstrajec-

ten, universiteiten of andere leden uit het VLAIO netwerk.

INPUT/OUTPUT

Onderzoekers aan de hogescholen kunnen zich dankzij het vormingsprogramma INPUT/OUTPUT verder professionaliseren én dichter bij het werkveld brengen. De Vlaamse Hogescholenraad organiseert dit overkoepelende professionaliseringsaanbod voor de dertien hogescholen, wat bijdraagt aan duurzaamheid, kwaliteit en kostenefficiëntie.

Naast expertise in praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek, zetten de vormingen in op de ondernemende houding van onderzoekers. Dit zou zich moeten vertalen in, enerzijds, kwalitatievere onderzoeks- en innovatieresultaten en, anderzijds, in extra vaardigheden om onderzoek bekend te maken en co-creatiesamenwerkingen op te zetten.

De vormingen zijn ook ideaal om te netwerken, elkaar te inspireren en te informeren. Ze faciliteren connecties en kruisbestuiving tussen deelnemers en lesgevers: zowel binnen de hogescholen als met externe partijen. INPUT/OUTPUT werkte onder meer samen met VLEVA, de Sociale Innovatiefabriek en de Vlaamse universiteiten voor 'Let's Talk Science'.

De Vlaamse Hogescholenraad staat in voor de organisatie, coördinatie en inhoud. In 2022 schreven zich bijna 1.500 deelnemers in voor 96 vormingen. De thema's varieerden van onderzoeksmethodieken, subsidie-aanvragen en datavisualisatie tot LinkedIn, succesvol pitchten en meer.

Digital Open Science Platform (Dosp)

Dosp maakt het mogelijk om het beheer van ideeën, projecten en de projectresultaten van de dertien Vlaamse hogescholen efficiënter te laten verlopen. Ook in 2022 werd er verder gewerkt aan deze digitale samenwerkingsruimte.

De digitale ontsluiting van informatie over publiek gefinancierde projecten op het FRIS platform, werd het afgelopen jaar dan ook een feit. Deze automatische koppeling met het FRIS-platform maakt het mogelijk om kennis en expertise van de hogescholen publiek te ontsluiten. Daarnaast voorziet dosp dat alle hogescholen kunnen voldoen aan de internationale en Vlaamse regelgeving omtrent Open Science. De financiering door de Vlaamse overheid voor Dosp werd in november 2022 succesvol afgerond.

Dat brengt ons naadloos bij het volgend beleidsdossier. De Flemisch Open Science Board (FOSB) ontwikkelt het Vlaams Beleid Open Science en maakt afspraken over KPI's en bijhorende rapportering. Vertegenwoordigers van de hogescholen nemen een rol op in de werkgroepen en in de stuurgroep van FOSB. In 2022 werd een akkoord bereikt over de gemeenschappelijke indicatoren en het sjabloon van een datamanagement-plan en werd er gerapporteerd over de indicatoren.

Events

Medio 2022 kwam er verandering in het event-landschap: fysieke evenementen werden terug mogelijk. Onder de Blikopener-noemer namen de hogescholen deel aan het AI forum van het Vlaams

Onderzoek en innovatie

Beleidsplan AI, het VOKA Health congres en de beurs *'Digitalize Flanders'*. Deze deelname wierp ook haar vruchten af: de feedback van deelnemende organisaties en bedrijven maakte duidelijk dat de aard van het praktijkgericht onderzoek, de resultaten en de impact ervan, ontzettend goed worden onthaald.

Internationaliseren

In 2022 eindigde het project *'internationaliseren en professionaliseren'*. Het luik professionaliseren kent momenteel een duurzame implementatie via het professionaliseringsprogramma INPUT/OUTPUT. In het onderdeel internationaliseren hebben de hogescholen een internationaal beleidsactieplan ontwikkeld en hebben ze hun projectideeën afgetoetst met ondernemingen en organisaties.

Dit resulteerde in een bevestiging of verhoging van de toegevoegde waarde van het internationaal project en een hogere betrokkenheid van een 80-tal ondernemingen en organisaties tijdens het indieningsproces ervan. Bij de goedkeuring van het project hebben verschillende onder hen aangegeven dat ze ook actief willen deelnemen. Dit biedt dus kansen aan ondernemingen en organisaties om expertise en kennis te verzamelen - en te delen - met andere internationale partijen. En niet onbelangrijk: de hogescholen brengen zo ook internationale kennis binnen in de eigen regio en in hun onderwijs.

In opvolging van het dossier *'internationalisering'* stelden de dertien hogescholen een beleidspropositie op over de internationalisering van onderzoek en innovatie en hun deelname aan het programma *'European Universities'*. Dit dossier werd verdedigd bij het Departement Economie, Wetenschap en

Innovatie (EWI) en het Agentschap VLAIO. Beide erkenden de noden van de hogescholen en zagen het innovatiepotentieel en de bijbehorende impact op ondernemingen en organisaties. In december 2022 keurde de Vlaamse regering dan ook het dossier internationalisering goed. Dankzij de daaraan gekoppelde financiële steun, zullen de hogescholen hun capaciteit om internationaal onderzoek te verrichten, kunnen versterken en vergroten ze hun kansen op de deelname aan het programma *'European Universities'*.

Dankzij de betrokkenheid aan de stuurgroep van het Europaplatform en de werkgroepen van EWI hebben de hogescholen kunnen wegen op het werkprogramma van *'Digital Europe'* en zullen er niet enkel masteropleidingen, maar ook bacheloropleidingen toegelaten worden in dit werkprogramma. Dit geeft de hogescholen de kans om nieuwe trainingen en vormingen, over bijvoorbeeld AI, te ontwikkelen voor studenten en medewerkers van ondernemingen en organisaties.

Vertegenwoordiging

De Vlaamse Hogescholenraad vertegenwoordigde de Vlaamse hogescholen in de stuur- en werkgroepen van het Vlaams Beleidsplan AI/CS. Ze behartigde de belangen van de hogescholen, zette hun innovatieve kennis in de kijker en coördineerde kennisdeling tussen de hogescholen en intermediaire organisaties. Deze deelnames verhogen de efficiëntie en samenwerking tussen hogescholen enerzijds en met de ondernemingen en organisaties anderzijds.

Kunsten

ECOOM en onderzoek in de kunsten

Het onderzoek in de kunsten is publiek heel weinig gekend en daarom te weinig bemind. In overleg met ECOOM, een onderzoeksgroep van de VUB, hebben de Schools of Arts daarom verdere stappen gezet rond het zichtbaar maken van de onderzoeksoutput in de kunsten. Dit staat in functie van het duurzaam verankeren van het artistiek onderzoek in het onderwijs- en wetenschapsbeleid van de Vlaamse overheid. De modaliteiten van een test-case werden verder besproken en vastgelegd. Na de finale oplevering van het Digital Open Science Platform (dosp), willen de Schools of Arts collectief starten met de test-case.

Oekraïne

De Schools of Arts hebben in 2022 op regelmatige tijdstippen ervaringen uitgewisseld over de impact van de oorlog in Oekraïne op Oekraïense studenten en de kunsthogescholen. De toelatingsprocedures werden vergeleken en er werd contact gelegd met het Departement Onderwijs en Vorming, om in de kunstspecifieke context voldoende duidelijkheid te verschaffen. De Schools of Arts wensten de administratieve drempel zo laag mogelijk te houden, rekening houdend met de toelatingsexamens en de eisen die gesteld worden naar de kwaliteit van de instroom.

Andere kunstspecifieke noden

In voorbereiding van het memorandum verkiezingen 2024 werd via overleg al gewerkt aan de kunstspecifieke noden. De aparte plaats die de opleidingen opnemen binnen de hogescholenmeenschap verdient ook een aparte aanpak en antwoorden op relevante vragen en noden. Om zeker tijdig standpunten en die antwoorden te kunnen formuleren, werden daarom al in 2022 de nodige stappen gezet om tal van onderwerpen tegen het licht te houden. De zichtbaarheid en financiering van het fundamenteel artistiek onderzoek aan de hogescholen, de bijzondere salarisschalen en de mogelijkheid om ruimer Engelstalig onderwijs aan te bieden blijven daarbij belangrijke speerpunten.

Internationalisering

De Covid-19 pandemie, die sinds maart 2020 een zware impact had op internationalisering, verminderde sterk in 2022. Maar met de Russische invasie in Oekraïne brak er op 24 februari 2022 een nieuwe internationale crisis uit, met vanzelfsprekend wederom, verregaande gevolgen voor internationale samenwerking met partnerinstellingen en studenten uit zowel Oekraïne als Rusland.

Desondanks werd de internationalisering in de Vlaamse hogescholen niet afgeremd, integendeel. Er worden heel vele initiatieven genomen om Oekraïense studenten en partnerinstellingen te steunen, het aantal internationale diploma-studenten aan de Vlaamse hogescholen blijft stijgen en thema's zoals het *'European University Initiative'* en de verdere uitrol van het nieuwe Erasmus+ programma bleven ook in 2022 hoog op de agenda van de Vlaamse hogescholen staan.

Internationalisering in tijden van internationale crisissen

In 2022 doven de coronamaatregelen voor studentenmobiliteit en internationale samenwerking geleidelijk aan uit en voeren de Vlaamse hogescholen stap voor stap weer een normaal reisbeleid in.

De uitbraak van de oorlog in Oekraïne zet echter wel heel wat nieuwe vragen op de agenda: welke houding moet aangenomen worden tegenover Russische partnerinstellingen? Hoe kunnen Oekraïense studenten opgevangen worden? Welke praktijken kunnen gehanteerd worden rond op-

vang van studenten die niet terug naar huis kunnen, admissions van gevluchte studenten die geen vorig diploma kunnen voorleggen, proof of solvency, ...

Al heel snel werd duidelijk dat de Vlaamse hogescholen tijdens de pandemie sterker zijn geworden in crisisbeleid, flexibiliteit en het inschatten van en omgaan met risico's, wat zeker van pas komt bij het formuleren van antwoorden op de vele vragen en noden die veroorzaakt worden door de uitbraak van de oorlog.

Stijging internationale diplomastudenten

In eerste instantie leek het erop dat een oorlog op het Europese continent een negatieve invloed zou hebben op Vlaanderen en Brussel als studiebestemming. De cijfers spreken dit echter tegen: uit de oktobertelling van 2022 bleek dat het aantal internationale diplomastudenten blijft stijgen, vooral de niet-EER studenten. Daarmee komt het aantal internationale studenten aan de Vlaamse hogescholen op 8,4%. Het Vlaamse gemiddelde (universiteiten en hogescholen samen) ligt evenwel op 14,8%. Dat betekent dat er voor de hogescholen zeker nog ruimte is om te groeien.

Fayatbeurzen

In 2022 wordt de eerste selectie gedaan voor het nieuwe beurzenprogramma van de Vlaamse regering dat gelanceerd werd met de naam 'Fayatbeurzen'. Dit Vlaams beurzenprogramma biedt beurzen aan topstudenten voor het behalen van een tweede master aan een buitenlandse topinstelling. Voor de keuze van de topinstellingen die hiervoor in aanmerking komen, heeft de Vlaamse regering zich gebaseerd op de QS-ranking. Deze ranking bevat echter geen hogeronderwijsinstellingen voor het vakgebied audiovisuele en visuele kunsten. Ondanks de input die de Vlaamse Schools of Arts hiervoor hebben aangeleverd, kunnen er dus geen Fayatbeurzen worden aangevraagd voor dit vakgebied. De Vlaamse Hogescholenraad betreurt dit ten zeerste, te meer daar Vlaanderen sterk inzet op film en audiovisuele kunsten. Ook in 2022 bleef de Vlaamse Hogescholenraad dit manco aankaarten.

Standaardformulieren voor studievizum derdelanders

In 2021 werd de EU richtlijn 2016/801 omgezet in Belgische wetgeving. Dit maakt niet alleen het zoekjaar voor internationale alumni mogelijk, maar voorziet ook een aanpassing van de visumaanvraagprocedure voor derdelanders. Deze bestaat erin om standaardformulieren te gebruiken waarin de ontvangende Vlaamse hogeronderwijsinstelling een aantal gegevens met betrekking tot eventuele studiemobiliteit van de aanvrager moet bevestigen. De Vlaamse Hogescholenraad onderwerpt de ontwerpformulieren aan een kritische lezing en geeft duidelijke en concrete input aan de Dienst Vreemdelingenzaken, zodat de finale standaardformulieren die uiteindelijk goedgekeurd en geimple-

menteerd worden, efficiënt zijn in gebruik. Dit komt zowel de internationale student als de Vlaamse hogeronderwijsinstelling ten goede.

European Universities Initiative

De Vlaamse Hogescholenraad blijft de ontwikkelingen in het kader van 'European Universities Initiative' op de voet volgen. Terwijl het dossier werd voorbereid voor Vlaamse financiële ondersteuning van de Vlaamse hogescholen om deel te nemen aan dit initiatief, tekenden heel wat hogescholen in op de call 2022. Ondanks het feit dat er geen enkele Vlaamse hogeschool deel uitmaakt van een goedgekeurde alliantie, blijft dit thema hoog op de agenda staan. De meerderheid van de Vlaamse hogescholen bereidt een volgende deelname aan de nieuwe call voor. Een goedgekeurde subsidie van EWI zal hen hier zeker een duw in de rug geven.

Uitrol Erasmus+ programma

De Vlaamse hogescholen gaan enthousiast aan de slag met de prioriteiten van het nieuwe Erasmus+ programma: groen, digitaal én inclusief. Op instellingsniveau wordt duurzaam reizen steeds meer gepromoot en de nood aan uitbreiding van de erkende kansengroepen wordt op verschillende fora besproken en op de agenda gezet. De verdere digitalisering en de uitrol van 'Erasmus Without Papers' verloopt echter niet zoals het hoort, ondanks de vele inspanningen van de Vlaamse hogescholen. De Vlaamse Hogescholenraad trekt dan ook aan de alarmbel in de hoop dat de technische obstakels weggenomen kunnen worden en de hogescholen hun internationale mobiliteit optimaal verder kunnen uitbouwen.

Internationalisering

Global Minds

Global Minds kende een druk jaar in 2022, met grote mijlpalen. We sloten met enige fierheid het eerste Global Minds vijfjarenprogramma van de hogescholen af op 31 augustus en op 1 september startten we meteen met de lancering van het tweede vijfjarenprogramma. In de maanden daaraan voorafgaand, waren we druk in de weer met de uitwerking van de *'Theory of Change'*, alsook met de budgetten en activiteitenlijnen voor dat nieuwe programma in samenwerking met de partner hogeronderwijsinstellingen in Latijns-Amerika, Afrika en Azië.

Vanzelfsprekend vertrokken we hierbij vanuit de *'lessons learned'* van het afgelopen vijfjarenprogramma. Waarom wat goed werkt veranderen? Zo is de stafmobiliteit bij uitstek het middel om nieuwe partnerschappen op te bouwen en de bestaande te versterken. Ook flexibilisering, meer inkomende mobiliteiten voor studenten, modulair werken en (online) training voor (lokale) studenten en staf bleken dankbare manieren om de hogescholen hun capaciteit in het samenwerken met lokale partners te vergroten.

"Hoe zouden we de doelstelling; capaciteitsversterking met betrekking tot 'global engagement' – want deze benaming hanteren we nu in plaats van het geladen 'ontwikkelingssamenwerking' - naar een volgend stadium brengen?" Een omvangrijke vraag, en dus hét onderwerp tijdens vijf grote planningsessies. Er werd besloten om hierbij te werken naar één gemeenschappelijk impact-statement toe: een internationale gemeenschap van geglobaliseerde en geëngageerde burgers, die een transitie naar duurzame ontwikkeling in een rechtvaardige samenleving mogelijk maakt.

Een droom, maar om deze te bereiken, zetten we volop in op het vormen van *'agents and partners/ drivers of change'*. Om dit alles te bereiken, identificeren we vijf domeinen: doelgroep, onderzoek, trainingsprogramma's, bereik & beleids ondersteuning, netwerken & partnerschappen. Met telkens daarin activiteiten onderverdeeld in drie clusters: globale uitwisseling, partnerschappen en project-initiatieven. Een internationale jury die ons voorstel tegen het licht hield, kon zich volledig vinden in ons ingediende projectvoorstel. En in juni 2022 ontvingen we het goede nieuws dat het tweede programma met een budget van 3.688.999,05 euro voor de komende vijf jaar werd goedgekeurd.

Maar geen nieuw programma zonder wat voorafging te evalueren. Ook in 2022 golden er omwille van de pandemie nog heel wat (mobiliteits)beperkingen. Met daarbovenop de ontwikkeling van een politieke crisis in Ethiopië, dienden alsnog veel studenten- en docentenmobiliteiten verplaatst te worden of reizen en projecten geannuleerd. Toch hadden de AP Hogeschool Antwerpen en LUCA School of Arts de moed gevonden om Short Intensive Programmes te organiseren in Cuba, Oeganda en Zuid-Afrika met Vlaamse en lokale studenten.

In 2022 organiseerden we 52 XREI-out (uitgaande stafmobiliteit) en 27 XREI-in (inkomende stafmobiliteit). Deze werden ingezet om projectvoorstellen uit te werken, curricula te ontwikkelen en seminaries/workshops te organiseren. Ook konden we 41 REI-beurzen verdelen onder de studenten die een stage deden in één van de VLIR-UOS partnerlanden en er namen in totaal 269 hogeschoolmedewerkers deel aan het GESlab – professionaliseringstraject *'Global Engagement'* door en voor hogeschoolmedewerkers.

Een grote positieve factor in de laatste maanden van het eerste Global Mindsprogramma was opnieuw dat we ook nu de personeelskosten van hogeschoolmedewerkers voor de organisatie van activiteiten konden indienen. Gelukkig is dit ook in het nieuwe vijfjarenprogramma nog mogelijk.

Door het monitoren van nieuwe hogeschoolmedewerkers en het versterken van de tools en kennis van de reeds langer meedraaiende hogeschoolmedewerkers en de deelname van de vele docenten aan vormingen, professionaliseringstrajecten en conferenties en met daarbij de ontwikkeling en aanvraag van heel wat projecten en subsidies bestemd voor het Globale Zuiden, én de ontwikkeling van een gemeenschappelijk kader: *'Global engagement in higher education'*, kunnen we stellen dat we in onze doelstelling geslaagd zijn.

Er zijn vandaag aanzienlijk veel meer docenten actief rond *'global engagement'* en geen enkele student ontsnapt aan wereldburgerschapseducatie. De verworven competenties zullen in de verdere loopbaan nog veelvuldig kunnen aangewend worden en dragen bij tot de *'verglobalisering'* op de arbeidsmarkt.

De Vlaamse Hogescholenraad is dus trots dit project, dat gedragen werd door de dertien hogescholen, tot een goed einde te hebben gebracht en het volledige vijfjarenbudget van 3.342.844 euro te hebben ingezet. Dé toegevoegde waarde van het samenwerken en het uitwisselen van informatie versterkte de synergie en solidariteit en werd ook door de hogescholen meermaals onderstreept.

'Last but not least', werden er in 2022 ook belangrijke stappen gezet in de verdere samenwerking tussen hogescholen en universiteiten in het

kader van projecten die binnen de associaties georganiseerd worden. Sensibiliserende, informerende, matchmaking events, ... zijn een greep uit de gezamenlijke initiatieven die hieruit kunnen voortvloeien in de komende vijf jaar. We kijken er alvast naar uit.

Personeelsbeleid

Wendbaar en weerbaar personeelsbeleid

In 2022 onderhandelden de hogescholen en universiteiten in de schoot van het VOC-HO over het addendum bij cao VI voor de sector hoger onderwijs voor de jaren 2021-2024. In 2021 werd cao VI reeds onderhandeld met voornamelijk koopkracht verhogende maatregelen, zoals de verhoging van de fietsvergoeding, de toekenning van een internetvergoeding, de financiering van een kortingskaart en het voeren van een mobiliteits- en digitaliseringsbeleid.

Het addendum focust daarnaast op maatregelen voor een wendbaar en weerbaar personeelsbeleid. Via werkgroepen onderhandelde de Vlaamse Hogescholenraad samen met de vakorganisaties over maatregelen met betrekking tot enerzijds re-integratie en ziekte, zoals de uitbreiding naar alle personeelsleden van het verlof voor verminderde prestaties wegens ziekte en het tewerkstellen van re-integratiecoaches om personeelsleden na een langdurige afwezigheid beter te kunnen ondersteunen en coachen; en anderzijds het personeelsstatuut om de interne en externe mobiliteit van personeelsleden te bevorderen. De hogescholen dragen zo mee bij aan een inclusief en duurzaam personeelsbeleid waarin alle medewerkers de kans krijgen om hun expertise verder uit te bouwen en hun loopbaan te ontwikkelen. De hogescholen waarderen dan ook enorm de ontwikkelingen die door de invoering van cao VI kunnen worden gerealiseerd.

Bijzondere salarisschalen in de kunsten

Historisch liggen binnen het hoger kunstonderwijs de 'bijzondere salarisschalen' voor leden van het onderwijzend personeel veel lager dan de reguliere salarisschalen. Reeds in 2012 kreeg de ambitie om deze zeer lage salarisschalen op te trekken, concreet vorm door het voorzien van een decretaal groeipad van 3,7 miljoen euro (indexniveau 2011). Die middelen werden echter tot voor kort niet aangewend.

De hogescholen drongen er daarom op aan om binnen cao VI een eerste stap te zetten naar het groeipad voor het verhogen van de bijzondere salarisschalen in de kunsten, door het toevoegen van 2 miljoen euro aan het budget. Het streefdoel blijft om op termijn met het initieel voorziene totaalbudget in de bijzondere salarisschalen een gelijkstelling te realiseren tot op het niveau van de lectoren en praktijklectoren binnen de hogescholen.

Financieringsbeleid

Indexprovisie

De hogescholen pleiten al langer voor een correcte indexering van de budgetten. Ze waarderen dan ook dat de Vlaamse regering in 2022 besliste om het hoger onderwijs vanaf 2023 op te nemen in het systeem van indexprovisies van de Vlaamse regering. Hierdoor zullen de personeelsmiddelen automatisch worden bijgewerkt wanneer de lonen stijgen door de index. De Vlaamse Hogescholenraad wees er de overheid bij de overstap wel op dat dit budgetneutraal diende te verlopen. Want wanneer de middelen op 1 januari 2023 zouden vertrekken van een te laag startbedrag, door de niet volledig toegekende index van de voorgaande jaren, dreigde de opname in de indexprovisie voor de hogescholen en universiteiten uit te draaien op een nadelige startpositie van enkele tientallen miljoenen euro. De overheid hield rekening met deze bezorgdheid en zorgde er via een indexering van de middelen voor dat de overstap naar het systeem van de indexprovisie budgetneutraal verliep.

De werkings- en investeringsmiddelen worden momenteel niet geïndexeerd. Dit heeft - zeker in een periode met hoge inflatie - een enorme impact op de werkbaarheid van de instellingen en ook op hun personeelsleden, die vandaag al kampen met een verhoogde werkdruk en planlast. De hogescholen blijven erop aandringen ook de werkings- en investeringsmiddelen volledig te laten indexeren.

Indexering groeipad puntengewichten STEM-richtingen

In tegenstelling tot andere groeipaden, opgenomen in de Codex Hoger Onderwijs, werden de middelen voor de verhoging van de puntengewichten in de studiegebieden handelswetenschappen en bedrijfskunde en industriële wetenschappen en technologie tot voor kort niet geïndexeerd. Het is gebruikelijk dat de bedragen, die trapsgewijze in een groeipad worden opgenomen, pas mee geïndexeerd worden van zodra ze de eerste keer zijn toegevoegd. Het is niet gebruikelijk dat de toegevoegde bedragen nadien bevroren worden op een niet-geïndexeerd niveau.

Op vraag van de Vlaamse Hogescholenraad werden, zoals de rest van de werkingsuitkeringen voor de hogescholen, de toegekende extra werkingsmiddelen om de puntengewichten in de STEM-richtingen te verhogen, geïndexeerd. Om ook de indexeringen van de begrotingsjaren 2021 en 2022 mee te nemen, wordt vanaf het begrotingsjaar 2023 een nieuw startbedrag vastgelegd dat rekening houdt met deze indexeringen.

Studentenvoorzieningen

Congres

'Verbinding valt niet uit de lucht' was de titel van het STUVO-congres van de Vlaamse Hogescholenraad op 27 april 2022 in Gent. Centraal daarin stond sociale cohesie. Hoe brengen we studenten terug dichterbij elkaar? Hoe creëren we ontmoeting? En welke rol nemen de studentenvoorzieningen en de hogescholen hierin op?

De coronacrisis zette enerzijds de sociale cohesie onder druk door de letterlijke fysieke afstand die ontstond tussen de studenten onderling en tussen de student en de campus. Anderzijds ontwikkelden er zich mooie projecten en werden bestaande initiatieven versterkt. Inspirerende voorbeelden werden met elkaar gedeeld op het congres, om zo samen uit te zoeken welke versterkende rol de studentenvoorzieningen kunnen opnemen op vlak van sociale cohesie.

Daags na het congres verzamelden de medewerkers van de studentenvoorzieningen opnieuw om – geïnspireerd door internationale voorbeelden – in kaart te brengen hoe ze hun opdrachten binnen de verschillende werkvelden naar de toekomst toe kunnen vormgeven om blijvend in te kunnen zetten op de nieuwe trends en tendensen.

Mentaal welzijn van studenten

In 2022 bleven de studentenvoorzieningen verder inzetten op het beleid rond het mentaal welzijn van studenten. Onder impuls van Vlaamse en federale middelen, werden verschillende initiatieven en projecten uitgerold, zoals een uitgebreid aanbod van groepssessies en online trainingen. Ook droegen de studentenvoorzieningen bij aan een

brede verspreiding van de studentenbevraging 'Welzijnsmonitor' die peilt naar het mentaal welzijn van studenten. Deze acties bouwen verder op het bestaande beleid van de studentenvoorzieningen voor zowel een preventief als curatief zorgaanbod voor alle studenten. De studentenvoorzieningen benadrukken dat er nood is aan een duurzaam ondersteuningsaanbod om te kunnen blijven inzetten op het studentenwelzijn.

Uit een grootschalig onderzoek van de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS) eind 2021, bleek dat niet minder dan één op de vijf studenten kampt met psychische problemen met een ernstige impact op hun thuis- en schoolsituatie. Door de coronacrisis kwam het mentaal welzijn van studenten steeds vaker onder de aandacht. Om dit probleem aan te pakken, is er ook nood aan een nieuwe, betere regelgeving. In een conceptnota van een aantal parlementairen werden enkele voorstellen en aanbevelingen geformuleerd, die zouden moeten bijdragen tot een versterking van de psychologische dienstverlening en de psychotherapeutische en psychosociale ondersteuning van studenten. Deze nota werd in februari 2022 besproken in het Vlaamse parlement samen met zes experts waaronder iemand van de Vlaamse Hogescholenraad.

Studentenhuisvesting en financiële ondersteuning

Een belangrijke topic voor de studentenvoorzieningen was de situatie op de studentenkotemarkt, zowel op vlak van aanbod als betaalbaarheid. De studentenvoorzieningen namen deel aan studiedagen georganiseerd door de Vlaamse overheid en diverse overleggen om de problema-

tieken op vlak van de studentenhuysvesting aan te kaarten en oplossingen naar voor te schuiven. Het kotlabel is voorlopig het enige tastbare resultaat. Een definitief rapport was er eind 2022 jammer genoeg nog niet.

Door onder meer de energiecrisis stelden de studentenvoorzieningen aan de start van het academiejaar 2022-2023 vast dat er meer studenten aanklopten voor financiële ondersteuning. De studentenvoorzieningen blijven met de studenten kijken hoe hun studiekosten gefinancierd kunnen worden en bieden oplossingen aan. In de werkgroep studentenvoorzieningen houden de hogescholen de vinger aan de pols, omdat pas aan het einde van het academiejaar een volledig beeld kan gevormd worden over de financiële situatie van de studenten.

Grensoverschrijdend gedrag

Over het beleid grensoverschrijdend gedrag wisselden de werkgroepen personeelsbeleid, studentenvoorzieningen en kunsten actief hun goede praktijken uit door onder andere het delen van procedures met elkaar en het verscherpen van hun eerder gestelde engagementen. Deze oefeningen worden verdergezet in 2023.

Grensoverschrijdend gedrag binnen de kunstopleidingen werd apart behandeld. Door de specifieke problematiek bij de kunsten, zoals één-op-één-opleidingen, het experiment en het opzoeken van grenzen, is dit een onderwerp met een grote, eigen complexiteit.

De Vlaamse Hogescholenraad nam deel aan een hoorzitting over grensoverschrijdend gedrag in het Vlaams Parlement op 24 november. Het huidige

beleid van de hogescholen werd toegelicht en er werd aangegeven welke aandachtspunten en vervolgstappen de hogescholen zelf nog zien. De hogescholen drongen er bij de Vlaamse overheid ook op aan werk te maken van een duidelijk juridisch kader voor de vertrouwenspersonen studenten, zoals dit reeds bestaat voor de vertrouwenspersonen personeel.

Gezamenlijke contracten

Gezamenlijke contracten ICT en elektronische databanken

ICT-systemen zijn onderliggend aan elk proces en zorgen voor continuïteit, dataveiligheid en inzicht. Strategische ICT-keuzes dringen door tot in de haarvaten van elke organisatie en ze zijn vaak een vliegwiel voor de operationalisering van de waarden, missie, visie en beleid van iedere organisatie. Dit werkt ook in de omgekeerde richting: strategische ICT-keuzes bepalen op hun beurt vaak de verdere operationele richting van organisaties.

Jaarlijks zorgt de Vlaamse Hogescholenraad ervoor om voor heel wat ICT-licenties, -producten en dienstverlening collectief de markt op te gaan om betere leveranciersvoorwaarden of raamovereenkomsten te onderhandelen voor de dertien Vlaamse hogescholen en de universiteiten.

2022 was een druk jaar voor de contracten elektronische databanken. Zowel het contract voor Science Direct als Ebsco ASU/BSU liepen af op 31 december 2022. Na enkele gesprekken via vzw Elektron werd een interessant vierjarencontract onderhandeld met Elsevier voor 'Science Direct'; met een beperkte prijsstijging van 1% voor 2023 en 1,5% voor de daarop volgende drie jaar.

Voor het multidisciplinair pakket van wetenschappelijke tijdschriften van verschillende uitgeverijen wereldwijd, volgde een openbare aanbesteding. Er werd opnieuw in zee gegaan met Ebsco. Naast de verderzetting van Academic Search Ultimate en Business Source Ultimate zijn er twee nieuwe databanken toegevoegd aan het pakket, namelijk 'Arts full text' en 'Education full text'. In vergelijking met de inflatie werd, met een jaarlijkse prijsstijging

van ongeveer 2% voor de komende jaren, een heel goede deal onderhandeld.

Buiten de zogenaamde Elektron-middelen, worden dankzij het volume, contracten afgesloten en gunstigere prijsafspraken bedongen. Het gaat over een hele reeks van contracten waaronder Trefzeker van Acerta, Arts Premium Collection van Proquest, BelgaPress, Invert, LexisNexis, Van Dale, Warenwetgeving van Die Keure, Springer e-books en journals, Statista en Wiley e-journals.

Een professioneel aanbod voor ICT

Bij het afsluiten van de raamovereenkomsten Microsoft en contracten SPSS en AMOS zijn er afspraken gemaakt met de leveranciers rond een attractief en relevant professionaliseringsaanbod ICT. Deze vormingen hebben ofwel een puur technisch uitgangspunt of dragen bij tot de adaptatie en valorisatie van technische tools binnen de hogescholen. Zo worden de beslissingsnemers op vlak van ICT samengebracht rond topics in het brede domein van security, infrastructuur en implementatie van software.

In 2022 werd het aanbod opengetrokken van de IT-diensten van de hogescholen en universiteiten naar alle lesgevers IT.

Communicatie en events

Belangrijkste communicatiegebeurtenis was alllicht ons congres op 16 september in Gent. Het was immers van 2019 geleden dat we in de mogelijkheid waren om een Vlaamse Hogescholenraad congres op te zetten. En de inzet was niet min. Onder de noemer: *“Een wit blad”* verzamelden bijna 300 deelnemers in de Zebrastraat in Gent om eerst geboeid te luisteren naar Sven Mastbooms, die als toekomstdenker een aantal toekomstperspectieven uitzette. Daarna werd er in kleinere groepen, op verschillende locaties hard gewerkt rond vijf thema’s. Dit alles resulteerde via een plenaire sessie in een aantal adviezen en doorbraakideeën. Deze resultaten legden de basis voor een witboek, een sneuveltekst en de voorbereidingen van het memorandum voor de verkiezingen in 2024.

Het was echt fijn om zo’n actieve betrokkenheid vast te stellen. Mensen zijn echt bezig met de toekomst van het hoger onderwijs en de hogescholen in het bijzonder. Met een open vizier.

Social media

LinkedIn blijft ook in 2022 en allicht de volgende jaren ons belangrijkste social mediakanaal. Heel regelmatig, vaak dagelijks, proberen we via het plaatsen en delen van berichten mensen bewust te maken van het maatschappelijk belang van de Vlaamse hogescholen, de ontwikkeling van talent en het belang van praktijkonderzoek. Zo namen we in 2022 de kaap van 4.000 volgers, een aantal dat ook elke maand met een kleine 100 volgers aangroeit. De posts op LinkedIn zijn ook een toonbeeld van *‘engagement’*. We bereiken dus niet alleen telkens een paar duizend mensen maar de betrokkenheid, het delen en liken of becommentariëren levert een cijfer op van gemiddeld een 10%. Wat gezien de LinkedIn-standaard van 2% zeer goed is.

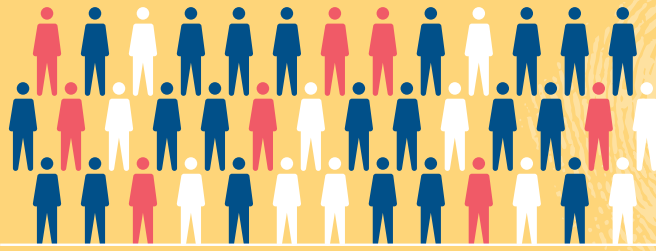
Vandaag beheert de Vlaamse Hogescholenraad drie LinkedIn profielen: *‘Vlaamse Hogescholenraad’* voor berichten van alle aard, via *‘Blikopener’* proberen we alle berichten die gerelateerd zijn aan onderzoek en innovatie te ondersteunen en *‘Talent voor morgen’* wordt dan weer gebruikt om hoofdzakelijk berichten van en over studenten, alumni en vacatures te pushen.

De website blijft ook een essentieel middel om informatie en inzichten te verstrekken. Ook in 2022 merkten we het belang op van de vacatures van de Vlaamse hogescholen en de intensiteit waarmee de pagina’s van de instaptoets werden geraadpleegd. We vermoeden dat dit met de starttoets in 2023 niet echt gaat veranderen.

De Vlaamse Hogescholenraad ondersteunde communicatief in de eerste plaats de projecten die ze zelf beheert: Blikopener, INPUT/OUTPUT, Instaptoets, Global Minds en het hogescholenaandeel binnen VAIA.

Voor INPUT/OUTPUT werden op heel regelmatige basis een sterk opgebouwd databestand van geïnteresseerden via e-mail aangeschreven om zich in te schrijven voor de nieuwe vormingen. Ook de interesse voor het algemeen nieuws van de Vlaamse Hogescholenraad, die we noteerden via de inschrijvingsformulieren van de website is opvallend te noemen. Zo overstegen we in 2022 de kaap van 14.000 e-mailadressen.

In 2022 stelden we voor de zoveelste maal op rij vast dat er nog veel werk aan de winkel is om besluiten en informatie te laten dissemineren op alle niveaus binnen een hogeschool. Daartoe zullen in 2023 de nodige stappen genomen worden in samenspraak met de communicatieverantwoordelijken van de hogescholen.

143.303

studenten

120 campussen

14.505

personeelsleden

2.602 onder
4.362 O&O-
2.317 werk
1.519 publi

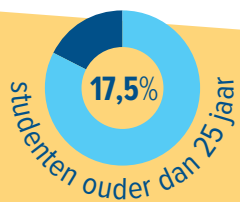
8,4% internationale studenten

samen, werken
aan talent
voor morgen

>10.000
internationale mobiliteit

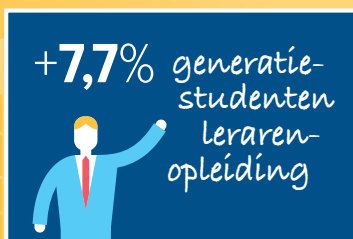
OKTOBERTELLING 2022

61.917
vrouwen

113.873 professionele bachelors
58.644 studiestarters
31.303 generatiestudenten
20.326 graduaatsstudenten
7.585 kunststudenten

31.386
mannen

10
STUDIE
GEBIEDEN

199
opleidingen

32.050
DIPLOMA'S

zoekers
activiteiten externe werkveldpartners
veldpartners betrokken in O&O activiteiten
naties voor het werkveld

97,6%
vindt een job
binnen één jaar

KdG
Karel de Grote
Hogeschool

hogeschool
vives

howest
/ hogeschool

LUCA
SCHOOL
OF
ARTS

erasmus
HOGESCHOOL BRUSSEL

**HO
GENT**

Vlaamse Hogescholenraad - Raad van bestuur - 2022

Koen Goethals

Hogeschool Gent - *voorzitter*

Marc Vandewalle

UC Limburg - *ondervoorzitter*

Dennis Cluydts

Erasmushogeschool Brussel

Veerle Hendrickx

Karel de Grote Hogeschool

Rowan Van Schaeren

Hogere Zeevaartschool

Stijn Coenen

Thomas More Kempen

Joris Hindryckx

Katholieke Hogeschool VIVES Zuid

Stefan Verheyden

UC Leuven

Lode De Geyter

Hogeschool West-Vlaanderen

Ben Lambrechts

Hogeschool PXL

Ann Verreth

Odisee hogeschool

Pascal De Groote

Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen

Tomas Legrand

Arteveldehogeschool

Patricia Waerniers

Katholieke Hogeschool VIVES Noord

Goedele De Troyer

Thomas More Mechelen-Antwerpen

Simon Van Damme

LUCA School of Arts

vertegenwoordiger van de Afdeling Hoger Onderwijs

Liesbeth Hens

Vlaamse Hogescholenraad - Team - 2022

Eric Vermeylen

secretaris-generaal

Ria Bollen

onderzoek & innovatie

Gert Fransen

communicatie & events

Lore Solemé

projectplanner INPUT/OUTPUT

Charlotte Christiaens

Global Minds

Esther Holleman

hogescholenbeheer, DPO

Dirk Vandeweyer

Gezondheidszorg

Annelies Claes

onderwijs, kwaliteitszorg

Renilde Knevels

internationalisering

Raphaël Weuts

AI Academy

Dirk Derom

research data manager

Rien Mertens

INPUT/OUTPUT

Joeri Deryckere

*lerarenopleiding &
instaptoets lerarenopleiding,
kunsten*

Myriam Slock

administratief coördinator

Vlaamse Hogescholenraad
Ravensteingalerij 27
1000 Brussel, België
+32 2 211 10 00
www.vlaamsehogescholenraad.be

Illustraties: Rob Marcelis
Opmaak en eindredactie: Gert Fransen
Verantwoordelijke uitgever: Eric Vermeylen